

VESELKINA S. A., SORONOVYCH I. M. Specific features of physical training in sports dances at the present stage of development.

The subject of the research is the substantiation of physical training programs by qualified dancers based on the use of modern fitness technologies. The characteristic of dancing sports is considered, the problem and relevance of this research is designated. Numerous studies presented in the special literature on dance sport, which offer different versions of special physical training programs. Analysis of fitness technologies allows not so much to use individual programs, as to select and systematize the most effective elements that are rational for their use in the system of dance sports. Thus, it is possible to form blocks (modules) of training exercises, to develop on the basis of them the structure of a training session and integrate them into a system of training exercises. Technologies of modular training are presented in the special literature. As a rule, they are focused on the use of modules in the structure of mesocycles, and mainly focused on optimizing the periodization of sports training for dancers of different ages. The following criteria are decisive in the classification of fitness technologies for use in sports training of dancers: on the structure of movement; by intensity; by leading motor qualities and functional systems involved, as well as the type of motor activity. The structure of occupations in possible modules of fitness technology will consist of three generally accepted parts: preparatory, main and final. Each of the parts was divided into blocks: preparatory - for information and warm-up, the main – for anaerobic and variable; the final one was minted. The selection of tools and methods for fitness technology modules is planned depending on the purpose of the training process, which in turn is closely interrelated with the individual planning of the training and competitive loads of dancers. The concept of fitness technology modules is designed for three stages that are tied to the period of sports training (preparatory, basic and supportive). The transition to a new phase is characterized by a change in the direction, volume and intensity of the load, as well as the structure and sequence of physical exercises.

Keywords: dance sport, fitness technology, dancers, blocks (modules) of training exercises, modular training technologies.

УДК 378.147

Гевко І. В., Коляса П. І.

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

В статті розглянуто питання застосування змішаного навчання. Ця стаття розглядає переваги та недоліки змішаного навчання. Змішане навчання поєднує в собі переваги як традиційного, так і дистанційного методу навчання. Соціально-економічні зміни, що відбуваються в суспільстві, вимагають нових підходів до процесу підготовки фахівців. Суспільству необхідні висококваліфіковані фахівці, конкурентоспроможні на українському і міжнародному ринку праці. В статті наголошується, що в умовах інформатизації сфери освіти, змішане навчання, як один з різновидів електронного навчання, найкращим чином відповідає завданню формування загальнокультурних і професійних компетентностей майбутніх фахівців. Технологія змішаного навчання володіє значними дидактичними можливостями і характеризується різноманітністю форм надання, методів і засобів навчання, їх інтерактивністю, різними способами взаємодії суб'єктів освітнього процесу і найбільш повно відповідає специфіці закладу освіти. Акцентовано, що можливості змішаного

навчання дозволяють розширити психологічну компоненту мотивації навчання, забезпечити оволодіння способами виконання інформаційно-аналітичної діяльності в рамках процесу навчання, отримати знання за обраною професією.

Змішане навчання – один із трендів сучасної освіти і за оцінками експертів залишиться таким і в найближче десятиліття.

Ключові слова: змішане навчання, інформаційні технології, якість освіти, дистанційне навчання, комунікаційні технології, освіта.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним впровадженням засобів інформаційних технологій в усі сфери людської діяльності. Однак стрімкі темпи розвитку технічних засобів і програмного забезпечення вимагають не менше стрімких темпів модернізації всіх компонентів системи навчання.

Однією з проблем освіти справедливо вважають протиріччя між характером професійної діяльності сучасного фахівця в умовах все більш зростаючого обсягу інформації, інтенсивного впровадження і використання засобів інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) і традиційним рівнем навчання.

Сучасні тенденції розвитку професійної освіти, пов'язані з введенням нових державних освітніх стандартів, інформатизацією сфери освіти, переорієнтацією технологій навчання на самостійну дослідницьку роботу, вказують на те, що вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців неможливо без впровадження нових технологій навчання, Інтернету, e-learning, систем управління навчанням, а також без підвищення рівня розвитку професійних якостей фахівця, як необхідної передумови компетентності випускника закладу освіти [1].

З усіх різновидів e-learning особливу роль набуває змішане навчання, яке має хороші перспективи як для сучасного розвитку системи освіти в цілому, так і локального навчального процесу.

Питання застосування сучасних інноваційних технологій у освітній процес розглядаються у наукових працях О. Адаменко [1], В. Базової [2], В. Безпалька [3], І. Гевко [4], О. Гохберга [5], Р. Гуріна [6], І. Дичківської [7]. Вивченням педагогічної інноватики займалися О. Євдокимова [8], Ю. Завалевський [9], В. Калінін [10]. Нові педагогічні технології, запозичені чи розроблені, виявилися недостатньо адаптованими до сучасних змін у системі вищої освіти України як з об'єктивних, так і з суб'єктивних причин, про що зазначається у змісті численних наукових публікацій С. Карпенчука [12], К. Корсака [13], А. Нісімчука [14], О. Попової [16], І. Прокопенка [17], Н. Тарадюк [18], О. Янкович [21] та ін.

Формулювання цілей статті – розглянути поняття змішане навчання, проаналізувати переваги та недоліки використання такої форми навчання в освітньому процесі в закладах освіти. Визначити, чи впровадження змішаного навчання підвищує ефективність підготовки фахівців в закладах освіти.

У новому законі України “Про освіту” (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017) до загальних вимог реалізації освітніх програм віднесено використання “різних освітніх технологій, в тому числі дистанційні освітні технології, електронне навчання” [10].

Однак, немає ні однієї згадки про технології змішаного навчання, хоча досвід показує, що саме ця технологія має найбільші перспективи. Розглянемо технології освітнього процесу, що використовують переваги застосування комп'ютера та інформатики.

Інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, способів і прийомів, що забезпечують реалізацію процесів створення, накопичення, зберігання, обробки інформації за допомогою комп'ютерної техніки для отримання інформаційного продукту або послуги, а також відтворення та передача повідомлень між двома або більше людьми, що знаходяться на значній відстані один від одного [3]. Їх активне впровадження в усі сфери життєдіяльності людини, включаючи науку і освіту, суттєво впливають на створення і розвиток освітніх систем нового покоління, спрямованих на активізацію самостійної навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Розглядаючи сильні і слабкі сторони процесу інформатизації освіти з позиції психології здобувача освіти і психології освітнього процесу, слід відзначити, що на сьогодні інформаційні технології створюють принципово нові можливості організації навчального процесу, змінюють ставлення до традиційних форм навчання, при яких навчання, коли здобувач освіти знаходиться під “оком” викладача, в умовах ІКТ втрачає свій сенс [4].

Аналізуючи проблеми і перспективи розвитку ІКТ в освітній діяльності закладів вищої освіти, слід виділити ряд основних напрямків їх використання, таких як: розвиток національної системи інформаційних освітніх ресурсів; розробка системи проектування електронних освітніх ресурсів нового покоління; розвиток методів і засобів колективної взаємодії викладачів з здобувачами освіти для дистанційної координації та управління освітньою діяльністю з використанням мережевих технологій [5]. Як показує аналіз наукової літератури з проблем інформатизації освіти, завдяки використанню ІКТ спектр впливу на процес управління пізнавальними операціями, змістом вузівських дисциплін, методами, засобами, формами навчання набуває нової структури. ІКТ вже не розглядаються лише як засоби підтримки традиційного навчального процесу. Вони кардинально змінюють саму систему освіти, методи і форми самоосвіти, освітнього процесу, трансформуючи їх відповідно до загальних принципів інформатизації суспільства, видозмінюють форми навчання і отримання освіти.

На думку Н. Пак, перші позиції починає займати “дистанційне навчання”, сенс якого полягає в самому змісті поняття “навчання на відстані” [15]. Дистанційне навчання (ДН) визначається як “універсальна

гуманістична форма навчання, що базується на використанні широкого спектру традиційних, нових інформаційних і телекомунікаційних технологій і технічних засобів, які створюють умови для здобувачів освіти вільного вибору освітніх дисциплін, які відповідають стандартам, діалогового обміну з викладачем. При цьому процес навчання не залежить від місця знаходження здобувача освіти в просторі і в часі” [15, с. 44].

Інтернет дозволяє зробити проблему відстаней несуттєвою, сприяє появі і стрімкому розвитку електронного навчання (e-Learning), інтегруючого ряд інновацій в сфері застосування сучасних ІКТ в освіті, таких як: комп’ютерні технології навчання, інтерактивні мультимедіа, навчання на основі веб-технологій, онлайн-навчання тощо. Термін “електронне навчання” відображає інтеграцію дистанційної та традиційної організації навчального процесу на основі ІКТ [4]. Електронне навчання передбачає цілеспрямовану і контрольовану інтенсивну самостійну роботу здобувачів освіти за індивідуальною траєкторією навчання в будь-якому зручному місці, в індивідуальному темпі і в зручний час [19]. Відомі експерти по впровадженню систем електронного навчання К. Хортон і У. Хортон методично строго класифікують стандарти, технології, технічні засоби, які можуть бути використані для побудови системи електронного навчання в закладах освіти. Вони виділяють наступні види електронного навчання: самонавчання; кероване здобувачем освіти; під керівництвом інструктора; вбудоване; теленавчальна і дистанційна підготовка. Поняття “електронне навчання” вони визначають в широкому сенсі як будь-яке використання веб-і інтернет-технологій для навчання [19].

На сьогодні інтерес до електронного навчання неухильно зростає. Питання щодо навчання із застосуванням технологій e-Learning широко обговорюються на сторінках періодичної преси, міжнародних конференціях. Об’єктами обговорення є ключові аспекти сучасного електронного навчання, такі як: освітній контент, освітні технології, професійні компетенції та рівень кваліфікації викладачів, адміністративних працівників, організаційні принципи розвитку ДО, принципи менеджменту в e-Learning, принципи стандартизації, оцінки якості навчання, питання нормативно правового регулювання в сфері освіти.

Під дистанційними освітніми технологіями розуміються освітні технології, реалізовані в основному із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних мереж при опосередкованій (на відстані) взаємодії здобувачів освіти і педагогічних працівників.

Під електронним навчанням розуміється організація освітньої діяльності із застосуванням інформації яка міститься в базах даних і використовується при реалізації освітніх програм та забезпечує обробку інформаційних технологій, технічних засобів, а також інформаційно-телекомунікаційних мереж, що забезпечують передачу зазначеної інформації по лініях зв’язу, а також взаємодію здобувачів освіти і

педагогічних кадрів.

Однак проведений аналіз публікацій з питань застосування технологій електронного навчання дозволяє констатувати, що даний вид навчання не позбавлений ряду недоліків, до яких науковці відносять: відсутність соціального контакту з іншими учасниками навчання; ймовірність неправильного тлумачення здобувачем освіти теоретичного матеріалу; необхідність високого рівня само навчання слухачів.

Ці недоліки компенсує комбіноване або змішане навчання (blended-Learning), в рамках якого "е-Learning перестає розглядатися як виняткова прерогатива повно об'ємних on-line-університетів і оцінюється як явище, цілком придатне для традиційних вищих закладів" [19]. Його основу складає дидактично осмислене об'єднання технологій "класичного навчання в класах" і технологій віртуального або on-line-Навчання, що базується на нових інформаційних і комунікаційних носіях. Концепція змішаного навчання передбачає, що майбутній фахівець повинен оптимально і в сукупності використовувати всі можливості, що надаються як класичним навчанням, так і новими освітніми технологіями. Це створює умови для вирішення основної проблеми традиційного навчання, що полягає в обмеженості можливостей для реалізації і розвитку потенційних здібностей кожного майбутнього фахівця освіти. Крім того, сучасне класичне навчання, має бути буквально "пронизане" новими освітніми технологіями і базуватися на широкому використанні в освітньому процесі прикладного програмного забезпечення [11]. В даний час змішане навчання, як один з різновидів електронного навчання, все ширше входить в практику сучасного вищого навчального закладу. Найчастіше під ним розуміють використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів в очному навчанні із застосуванням елементів асинхронного і синхронного дистанційного навчання, що дозволяє одночасно використовувати сильні сторони очної форми навчання та переваги дистанційних технологій.

Реалізація змішаного навчання передбачає збереження загальних принципів побудови традиційного навчального процесу із застосуванням елементів електронного навчання (електронні інформаційні та освітні ресурси, інформаційні та телекомунікаційні технології). При цьому процес поєднання технологій може відбуватися як на рівні окремого курсу, дисципліни, так і на рівні освітньої програми в цілому.

Особливості технології змішаного навчання

Для освітнього процесу закладу освіти в умовах реалізації змішаного навчання характерно використання різноманітних форм, що відображають характер навчання. В даному контексті під формою навчання розуміється структура організації навчального процесу, пов'язана з часом і місцем навчання; кількістю здобувачів освіти; порядком взаємодії між здобувачем освіти і викладачем; дидактичними засобами (методичне забезпечення, інструментальні середовища тощо). Існують такі форми blended-Learning,

як: аудиторне навчання, що передбачає безпосередній контакт здобувачів освіти і викладачів; кейс-навчання, орієнтоване на самостійну роботу здобувачів освіти, забезпечення набором дидактичних засобів, виконаних на різних матеріальних носіях; навчання в мережах, яке організовується за допомогою інструментального середовища і включає спілкування в форумах, чатах тощо.

Аналіз публікацій з питань використання технологій blended-Learning дозволяє виділити ряд характерних особливостей змішаного навчання:

1) зміна акцентів у взаємовідносинах викладачів і здобувачів освіти. Викладач в моделі змішаного навчання виконує кілька взаємопов'язаних ролей. Провідна роль тьютора, помічника здобувачу освіти при виборі освітньої траєкторії і консультанта по навчальному матеріалу, який вивчається. Організаційна роль передбачає, що викладач залишається ключовою фігурою освітнього процесу, але його діяльність пов'язана з виконанням дещо інших функцій: від озвучування навчальних матеріалів і забезпечення “інтерфейсу” між полем наукових знань і здобувачем освіти він переходить до ролі організатора навчального процесу;

2) організація самостійної когнітивної діяльності здобувачів освіти. Основу освітнього процесу при змішаному навчанні становить цілеспрямована, інтенсивна і контрольована самостійна робота здобувача освіти (освоєння матеріалу, робота в форумах і чатах, спілкування по електронній пошті і соціальних мережах). Він може вчитися в зручному для себе місці, за узгодженим індивідуальним розкладом, комплексно використовуючи спеціальні засоби навчання і узгоджену можливість контакту з викладачем. Таким чином, навчання сфокусовано на здобувача освіти, якому допомагають вчитися. Змішане навчання стимулює формування навичок самонавчання і пошуку інформації (необхідність самостійного вивчення матеріалу сприяє розвитку відповідального ставлення до навчання, самомотивації, планування часу, особистої активності в пошуку потрібної інформації);

3) організація індивідуальної підтримки навчальної діяльності кожного здобувача освіти викладачем, як на основі використання онлайн-спілкування, так і за допомогою отримання зворотнього зв'язку від викладача, що на практиці реалізує індивідуальний підхід, і це завжди відзначається як його істотна перевага в порівнянні з традиційними методами;

4) організація групової навчальної діяльності, включаючи спільну роботу над проектами, проведення дискусій, семінарів, організованих у вигляді електронних телеконференцій, форумів, синхронних і асинхронних за часом. В умовах змішаного навчання групової роботи стає значно більше – вона стимулює розвиток навичок онлайн-спілкування;

5) гнучкий підхід до навчання. Змішане навчання передбачає гнучкість програми, що дозволяє здобувачу освіти вибрати модуль який його

цікавить, зручні темп, час і місце для навчання, самостійно контролювати обсяг і швидкість вивчення матеріалу;

6) можливість врівноваження рівня базових знань здобувача освіти за рахунок дистанційного вивчення матеріалу (попередньо самостійно вивчений матеріал в електронному вигляді дозволяє створити єдину базу знань і спілкуватись на одному рівні);

7) використання навчально-методичного контенту, який надає можливість в будь-який час переглянути необхідний матеріал в режимі онлайн; відстежити зміну свого рейтингу в електронному журналі; пройти тестування; перевірити свої знання з предмету; ознайомитися з додатковими джерелами, які стосуються пройдених тем, використовуючи аудіо- або відео лекції, різну графіку тощо. При цьому в здобувачів освіти залишається можливість вчитися традиційно, так, як вони звикли;

8) побудова освітнього процесу з урахуванням різноманітних форм організації навчання (це можуть бути очні зустрічі, телеконференції, консультації по електронній пошті або в Skype, спілкування в чатах і блогах, інтернет-тестування, інтернет-олімпіада тощо) [19].

Таким чином, змішане навчання, засноване на широкому використанні ІКТ, об'єднує в собі оперативність дистанційного навчання і живе спілкування очних зустрічей, що дозволяє зробити його цікавим і корисним для здобувачів освіти.

Об'єктивна необхідність впровадження змішаного навчання в навчальний процес у закладах освіти передбачає виконання ряду обов'язкових кроків (розвиток комп'ютерної бази та іншого обладнання; створення корпоративної мережі закладу освіти; створення освітнього порталу з можливістю входу незалежно від місця знаходження; розробка інтерактивного контенту; підготовка професорсько-викладацького складу, персоналу, студентів) і вимагає виділення трьох інтегрованих факторів: організаційного, технологічного і педагогічного.

Організаційний фактор характеризує специфіку організаційної структури закладу освіти. Втілення в життя змішаного навчання передбачає збереження загальних принципів побудови навчального процесу традиційного навчання (переваги очних занять) – основна частина навчальних дисциплін освоюється студентами в умовах традиційних форм навчання, але із застосуванням ІКТ, а додаткова частина – за технологіями мережевого навчання (електронне навчання). Співвідношення часток має визначатися готовністю до подібної побудови навчального процесу закладом освіти в цілому, технічними можливостями і технічним забезпеченням процесу навчання та базуватися на інтеграції віртуального і очного навчання з самостійною роботою здобувача освіти.

Однак, виникає проблема підготовки та постійної перепідготовки викладачів, як інформатики, так і професійних дисциплін.

Характер *технологічного фактору* визначається ІКТ, що

використовуються для розробки, доставки, підтримки навчальних курсів, а також навчального процесу в цілому.

Значення *педагогічного фактору* визначається набором методів, форм і прийомів, що застосовуються у процесі навчання. Це передбачає створення нових педагогічних методик, заснованих на інтеграції традиційних підходів до організації навчального процесу, в ході якого здійснюється безпосередня передача знань, і технології електронного навчання; організацію інтегрованого інформаційно-освітнього середовища, основою якого є навчально-методичні комплекси за фахом; спрямованість на розвиток професійної компетентності майбутніх фахівців освіти; створення єдиного освітнього простору, що базується на єдності ключових підходів до навчання і використанні технології дистанційного навчання.

Методами змішаного навчання є методи, які використовують потенціал педагогічних, інформаційних та комунікаційних технологій для формування і розвитку у студентів знань, умінь, навичок, способів виконання різних видів інформаційно-аналітичної діяльності а саме: поєднання активних, проблемних методів навчання; формування розуміння особистої значущості виконання різних видів професійної діяльності.

Під засобами змішаного навчання слід розуміти як традиційні підручники і посібники, засоби наочності, роздатковий матеріал, виконані на носії, засоби ІКТ, які визначаються як програмно-апаратні і технічні засоби та пристрої, що функціонують на базі комп'ютерної техніки, а також сучасні засоби і системи трансляції інформації, інформаційного обміну. При цьому засоби ІКТ, що виступають, перш за все, в якості підтримки освітньої діяльності, є домінуючою складовою засобів змішаного навчання [16]. Конструктивне поєднання засобів і методів змішаного навчання з традиційними освітніми технологіями дозволяє вибудовувати процес навчання з урахуванням вимог інформатизації освіти.

Висновки. Узагальнюючи вищезазначене, слід зазначити, що в умовах інформатизації сфери освіти, змішане навчання, як один з різновидів електронного навчання, найкращим чином відповідає завданню формування загальнокультурних і професійних компетентностей майбутніх фахівців. Технологія змішаного навчання володіє значними дидактичними можливостями і характеризується різноманітністю форм надання, методів і засобів навчання, їх інтерактивністю, різними способами взаємодії суб'єктів освітнього процесу і найбільш повно відповідає специфіці закладу освіти. Впровадження в освітній процес електронних інформаційно-освітніх ресурсів (ЕІОР), сприяє засвоєнню змісту і закріпленню навчального матеріалу, виконанню контрольних дій, організації самостійної, пошукової, науково-дослідницької, навчальної діяльності студентів, підвищенню їх пізнавального і професійного інтересу. Реалізація технології змішаного навчання впливає на всі компоненти навчального процесу студента: когнітивний, функціональний – на форми і методи організації навчання, на

активізацію, інтенсифікацію і ефективність процесу навчання, особистісно-ціннісний – на формування мотивації навчання, професійно значущих якостей. Можливості змішаного навчання дозволяють розширити психологічну компоненту мотивації навчання, забезпечити оволодіння способами виконання інформаційно-аналітичної діяльності в рамках процесу навчання, отримати знання за обраною професією.

Використана література:

1. *Адаменко О. В.* Розвиток педагогічної науки в Україні в другій половині ХХ ст. (1950–2000 рр.) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / О. В. Адаменко ; Луганський національний педагогічний університет ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2006. – 44 с.
2. *Базова В. І.* Підготовка викладачів іноземних мов в університетах Німеччини : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / В. І. Базова, Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2012. – 20 с.
3. *Беспалько В. П.* Педагогика и прогрессивные технологии обучения : монографія / В. П. Беспалько. – Москва : Народное образование, 1995. – 302 с.
4. *Гевко І. В.* Використання сучасних інформаційних технологій – основа професійного зростання педагога / І. В. Гевко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. – 2018. – № 151 (2). – С. 10-14.
5. *Гохберг О. С.* Проблема розробки та реалізації гнучких педагогічних технологій навчання у вузі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. С. Гохберг ; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1995. – 23 с.
6. *Гурін Р. С.* Підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю до застосування нових інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук за спец. 13.00.04 / Гурін Р. С. ; Південноукраїнському державному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2004. – 21 с.
7. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2004. – 352 с.
8. *Євдокимов О. В.* Нові педагогічні технології організації навчання студентів : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / О. В. Євдокимов ; Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 1997. – 181 с.
9. *Завалевський Ю. І.* Педагогічні технології підготовки конкурентоспроможного вчителя / Ю. І. Завалевський. – Чернівці : Букрек, 2011. – 303 с.
10. Закон України “Про Освіту” URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>. Дата звернення 24.01.2019.
11. *Калінін В. О.* Інноваційні технології формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови у діалозі культур / В. О. Калінін. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 139 с.
12. *Карпенчук С. Г.* Педагогічна технологія: антропологічний підхід / С. Г. Карпенчук // Рідна школа. – 2001. – № 8. – С. 20-21.
13. *Корсак К. В.* Нові технології – новий образ світу – нові філософсько-гуманістичні основи педагогіки / К. В. Корсак // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 10-15.
14. *Нісімчук А. С.* Педагогічні технології у вузі / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, І. О. Смолюк. – Київ : Укр. державний педагогічний у-т, 1994. – 124 с.
15. *Пак Н. И., Светличная С. В.* Уточнение понятия ИКТ-компетентность на основе информационного подхода / Н. И. Пак, С. В. Светличная // Педагогическая информатика. – 2009. – № 2. – С. 43-52.
16. *Попова О. В.* Основи педагогічної інноватики / О. В. Попова, Г. Ф. Пономарьова, Л. О. Петриченко. – Х., 2009. – 192 с.
17. *Прокопенко І. Ф.* Педагогічні технології / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Харків : Колегіум, 2005. – 224 с.
18. *Тарадюк Н. В.* Інноваційні технології: креативно-виховний аспект / Н. В. Тарадюк, О. П. Панасюк. – Луцьк : Твердиня, 2009. – 164 с.
19. *Хортон К.* Электронное обучение: инструменты и технологи / К. Хортон, У. Хортон. – Москва : КУДИЦ-Образ, 2005. – 640 с.

20. Чен Н. В. Дидактичні умови організації інноваційного навчання у вищих педагогічних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Н. В. Чен ; Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2010. – 215 с.
21. Янкович О. І. Освітні технології вищої школи України: проблеми та перспективи / О. І. Янкович. – Т. : Підручники і посібники, 2010. – 208 с.

References:

1. Adamenko O. V. Rozvytok pedahohichnoi nauky v Ukraini v druhii polovyni XX st. (1950–2000 pp.) : avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.01 / O. V. Adamenko ; Luhanskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. T. Shevchenka. Luhansk, 2006. – 44 s.
2. Bazova V. I. Pidhotovka vykladachiv inozemnykh mov v universytetakh Nimechchyny : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / V. I. Bazova, Nats. aviats. un-t. – Kyiv, 2012. – 20 s.
3. Bepalko V. P. Pedagogika i progressivnye tehnologii obucheniya : monografiya / V. P. Bepalko. – Moskva : Narodnoe obrazovanie, 1995. – 302 s.
4. Hevko I. V. Vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii – osnova profesiinoho zrostantia pedahoha / I. V. Hevko // Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. T. H. Shevchenka. – 2018. – № 151 (2). – S. 10-14.
5. Hokhberh O. S. Problema rozrobky ta realizatsii hnuchkykh pedahohichnykh tekhnolohii navchannia u vuzi : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / O. S. Hokhberh ; Natsionalnyi pedahohichnyi un-t im. M. P. Drahomanova. – Kyiv, 1995. – 23 s.
6. Hurin R. S. Pidhotovka maibutnoho vchytelia humanitarnoho profilu do zastosuvannia novykh informatsiinykh tekhnolohii u navchalnomu ppoťeci zahalnoosvitnoi shkoly : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk za spets. 13.00.04 / Hurin R. S. ; Pivdenoukrainskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni K. D. Ushynskoho. – Odesa, 2004. – 21 s.
7. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii / I. M. Dychkivska. – Kyiv : Akademvydav, 2004. – 352 s.
8. Ievdokymov O. V. Novi pedahohichni tekhnolohii orhanizatsii navchannia studentiv : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.01 / O. V. Yevdokymov ; Kharkivskyi derzh. pedahohichnyi un-t im. H. S. Skovorody. – Kharkiv, 1997. – 181 s.
9. Zavalevskiy Yu. I. Pedahohichni tekhnolohii pidhotovky konkurentospromozhnoho vchytelia / Yu. I. Zavalevskiy. – Chernivtsi : Bukrek, 2011. – 303 s.
10. Zakon Ukrainy “Pro Osvitu” URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>. Data zvernennia 24.01.2019.
11. Kalinin V. O. Innovatsiini tekhnolohii formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia inozemnoi movy u dialozi kultur / V. O. Kalinin. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2010. – 139 s.
12. Karpenchuk S. H. Pedahohichna tekhnolohiia: antropolohichni pidkhid / S. H. Karpenchuk // Ridna shkola. – 2001. – № 8. – S. 20-21.
13. Korsak K. V. Novi tekhnolohii – novyi obraz svitu – novi filosofsko-humanistychni osnovy pedahohiky / K. V. Korsak // Vyshcha osvita Ukrainy. – 2006. – № 3. – S. 10-15.
14. Nisimchuk A. S. Pedahohichni tekhnolohii u vuzi / A. S. Nisimchuk, O. S. Padalka, I. O. Smoliuk. – Kyiv : Ukr. derzhavnyi pedahohichnyi u-t, 1994. – 124 s.
15. Pak N. I., Svetlichnaya S. V. Utochnenie ponyatiya IKT-kompetentnost na osnove informacionnogo podhoda / N. I. Pak, S. V. Svetlichnaya // Pedagogicheskaya informatika. – 2009. – № 2. – S. 43-52.
16. Popova O. V. Osnovy pedahohichnoi innovatyky / O. V. Popova, H. F. Ponomarova, L. O. Petrychenko. – Kh., 2009. – 192 s.
17. Prokopenko I. F., Yevdokymov V. I. Pedahohichni tekhnolohii / I. F. Prokopenko, V. I. Yevdokymov. – Kharkiv : Kolehium, 2005. – 224 s.
18. Taradiuk N. V., Panasiuk O. P. Innovatsiini tekhnolohii: kreatyvno-vykhovnyi aspekt / N. V. Taradiuk, O. P. Panasiuk. – Lutsk : Tverdynia, 2009. – 164 s.
19. Horton K., Horton U. Elektronnoe obuchenie: instrumenty i tehnologi / K. Horton, U. Horton. – Moskva : KUDIC-Obraz, 2005. – 640 s.
20. Chien N. V. Dydaktychni umovy orhanizatsii innovatsiinoho navchannia u vshchkykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.09 / N. V. Chien ; Kharkivskyi derzh. pedahohichnyi un-t im. H. S. Skovorody. – Kharkiv, 2010. – 215 s.

21. *Iankovych O. I. Osvitni tekhnolohii vyshchoi shkoly Ukrainy: problemy ta perspektyvy / O. I. Yankovych. – Т. : Pidruchnyky i posibnyky, 2010. – 208 s.*

ГЕВКО И. В., КОЛЯСА П. И. Смешанное обучение как средство эффективной подготовки специалистов в учреждениях образования.

В статье рассмотрены вопросы применения смешанного обучения. Данная статья рассматривает преимущества и недостатки смешанного обучения. Смешанное обучение сочетает в себе преимущества как традиционного, так и дистанционного метода обучения. Социально-экономические изменения, происходящие в обществе, требуют новых подходов к процессу подготовки специалистов. Обществу необходимы высококвалифицированные специалисты, конкурентоспособные на украинском и международном рынке труда. В статье отмечается, что в условиях информатизации сферы образования, смешанное обучение, как одна из разновидностей электронного обучения, наилучшим образом соответствует задаче формирования общекультурных и профессиональных компетенций будущих специалистов. Технология смешанного обучения обладает значительными дидактическими возможностями и характеризуется разнообразием форм предоставления, методов и средств обучения, их интерактивностью, различными способами взаимодействия субъектов образовательного процесса и наиболее полно соответствует специфике учебного заведения. Акцентируется, что возможности смешанного обучения позволяют расширить психологическую компоненту мотивации учения, обеспечить овладение способами выполнения информационно-аналитической деятельности в рамках процесса обучения, получить знания по выбранной профессии.

Смешанное обучение – один из трендов современного образования и по оценкам экспертов останется таким и в ближайшее десятилетие.

Ключевые слова: смешанное обучение, информационные технологии, качество образования, дистанционное обучение, коммуникационные технологии, образование.

HEVKO I., KOLIASA P. Blended learning as a means of efficiency of preparation of experts in establishments of education.

The article discusses the use of mixed learning. This article examines the advantages and disadvantages of mixed learning. Combined learning combines the benefits of both traditional and distant learning methods. Socio-economic changes taking place in society require new approaches to the process of training specialists. The society needs highly skilled specialists, which are competitive on the Ukrainian and international labor markets. In the article it is noted that in the informatization of the sphere of education, mixed learning, as one of the varieties of e-learning, best suits the task of forming the general cultural and professional competences of future specialists. Technology of mixed learning has significant didactic capabilities and is characterized by a variety of forms of provision, methods and means of learning, their interactivity, various ways of interaction of subjects of the educational process and most fully corresponds to the specifics of the institution of education. Implementation of the educational information and educational resources in the educational process (EIRP) contributes to assimilation of content and consolidation of educational material, performance of control activities, organization of independent, search, research, educational activities of students, enhancement of their cognitive and professional interest. The implementation of mixed learning technology affects all components of the student's educational process: cognitive, functional - on the forms and methods of teaching organization, on the activation, intensification and effectiveness of the learning process, personal and value - on the formation of training motivation, professionally relevant qualities.

It is emphasized that the possibilities of mixed learning allow to expand the psychological component of learning motivation, to ensure mastering of the ways of carrying out informational and analytical activity within the framework of the educational process, gaining knowledge in the chosen profession.

Mixed learning is one of the trends of modern education and, according to expert estimates, will

remain the same in the next decade.

Keywords: mixed learning, information technologies, quality of education, distance education, communication technologies, education.

УДК 37.018.43:004.0

Гладка І. А.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Стаття присвячена перевірці на практиці ефективності застосування засобів e-learning в процесі дистанційного навчання та їх роль у розвитку мовленнєвих та комунікаційних навичок та вмінь студентів філологів.

Проблеми з мотивацією до навчання іноземних мов потребують пошуків креативних шляхів стимулювання студентів вивчати і спілкуватися іноземними мовами. Іншою освітньою проблемою є створення системи безперервної освіти, яка переходить із площини теоретичного осмислення у практичну площину. Важливим стає вміння самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, аналізувати її, бачити і вирішувати різні проблеми.

Ефективність дистанційного навчання залежить від способів надання учбових матеріалів, контролю роботи і контакту з викладачем, тому, насамперед, розвиток такого виду навчання був обумовлений впровадженням новітніх інформаційних технологій і засобів комунікацій.

Слід зазначити, що саме використання телекомунікації у дистанційному навчанні надає можливості для реалізації нетрадиційних педагогічних підходів і форм навчання.

Результати дослідного навчання свідчать про те, що застосування сучасних ІТ сприяють позитивній мотивації студентів-дистанційників до вивчення іноземної мови, дають можливість застосувати свої знання, сприяють розвитку комунікативних умінь.

Підсумовуючи, можна звітуватися про те, що ми можемо використовувати засоби ІТ як потужний інструмент розвитку мотивації при дистанційному навчанні англійської мови.

Ключові слова: дистанційне навчання, знання, навички, навчальні матеріали, новітні інформаційні технології, засоби комунікації.

Перехід індустріального суспільства в інформаційне, народження нової “цифрової” цивілізації, руйнування інформаційних перешкод вимагають відповідної реакції з боку фахівців будь-якої галузі будь-якої країни світу, особливо при навчанні студентів дистанційно.

Аналіз останніх досліджень обраної проблематики навчання іноземної мови з використанням засобів e-learning дає змогу виокремити наукові здобутки таких авторів як: С. В. Титової, П. В. Сисоєва, А. В. Філатової, Т. В. Капустіної, В. А. Ізвозчікової, Е. Н. Минькової, Е. С. Полат, Л. А. Беляєвої, Є. І. Воробйової, Т. А. Графовой, О. В. Даниленко, В. А. Ізвозчиковим, П. В. Сисоєва, О. В. Чупіної та інші [2].